

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY ČR PRO LIDSKÁ PRÁVA

6. května 2004

Přítomni:

Členové Rady: Jan Jařab (předseda), Ludmila Müllerová (MPSV), Jaroslav Daněk (MO), Milan Špaček (MZd), Kumar Vishwanathan, Pavla Boučková, Jana Chalupová, Dalibor Jílek.

Stálí zástupci: Michal Nádvořník (MK), Věra Jeřábková (MZV), Pavel Rotyka (MS), Martin Plíšek (MI), Hana Vejborná (MMR), Radim Bureš (MV), Karel Tomek (MŠMT), Tomáš Langášek.

Hosté a jiné pověřené osoby: Zuzana Benešová (předsedkyně Výboru pro odstranění všech forem diskriminace žen), Jan Wünsch (předseda Výboru pro občanská a politická práva).

Sekretariát Rady: Andrea Baršová, Veronika Doležilová, Martina Štěpánková, Jana Marečková, Petr Novotný, Petra Šuntilová.

Omluveni: Jaroslav Müllner, Libuše Šilhánová, Daniela Světlíková.

Jednání řídil předseda Rady Jan Jařab. V úvodu přivítal hosty a členy a omluvil nepřítomné. Přítomno bylo 16 osob s hlasovacím právem. Rada byla usnášeníschopná; kvórum bylo 9 hlasů.

Přítomní odsouhlasili návrh programu (hlasování 16 – 0 – 0). Jednalo se tak o jednotlivých bodech programu v následujícím pořadí:

1. Podnět Rady vlády České republiky pro lidská práva k institutu žaloby ve veřejném zájmu obsaženém v navrhovaném antidiskriminačním zákoně
2. Podnět Rady vlády České republiky pro lidská práva na změnu Legislativních pravidel vlády ke zlepšení informování veřejnosti o připravovaných návrzích nových právních předpisů a možnosti jejich připomínkování veřejností
3. Podnět Rady vlády České republiky pro lidská práva na zrušení vyhlášky hlavního města Prahy č. 14/2000 Sb. hl. m. Prahy o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s zebráním
4. Různé.

1. Podnět Rady vlády České republiky pro lidská práva k institutu žaloby ve veřejném zájmu obsaženém v navrhovaném antidiskriminačním zákoně

Předseda Rady J. Jařab stručně informoval členy o fázi legislativní procesu, ve které se návrh antidiskriminačního zákona nachází. Na závěr svého vystoupení představil předsedkyni Výboru pro odstranění všech forem diskriminace žen Zuzanu Benešovou, která podnět stručně uvedla. Zopakovala hlavní argumenty výboru a zdůraznila rozdíl mezi individuální žalobou a žalobou ve veřejném zájmu.

V diskusi J. Chalupová vyjádřila tomuto podnětu podporu. T. Langášek poznamenal, že by tato žaloba měla být označena spíše jako žaloba v obecném zájmu. M. Štěpánková v reakci upozornila, že název tohoto institutu obsahuje pouze důvodová zpráva, ne samotný text zákona. R. Bureš (MV) informoval o negativním stanovisku MV a zpochybnil smysl podnětu. J. Jařab namítl, že podnět smysl má, neboť vhodně vyplňuje období před jednáním vlády o návrhu zákona. Tajemník výboru P. Novotný uvedl, že se naopak jedná o vhodně načasované upozornění vlády na názor Rady před tím, než začne návrh zákona projednávat. D. Jílek konstatoval význam nástrojů tohoto charakteru, které jsou schopny zastavit porušení práva. R. Bureš informoval na vyzvu J. Jařaba o stanovisku MV. V reakci na to Z.

Benešová uvedla, že institut žaloby ve veřejném zájmu není v rozporu s § 26 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“), ve znění pozdějších předpisů, jak tvrdí MV, protože žaloba ve veřejném zájmu neupravuje právo obětí diskriminace dát se ve věcech diskriminace zastoupit vymezenou právní osobou, a nepředstavuje tak zastupování obětí diskriminace v řízení před soudy podle uvedeného ustanovení OSŘ. Dále uvedla, že oproti tvrzení MV v českém právním řádu *actio popularis* již existuje a to pro právní osoby oprávněné hájit zájmy spotřebitelů podle § 54 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Na závěr konstatovala, že smyslem tohoto institutu je, přesně slovy navrženého ustanovení § 8, pouze dosáhnout upuštění od diskriminačního jednání. M. Štěpánková demonstrovala význam tohoto institutu na příkladu diskriminačních inzercí. J. Jařab upozornil na skutečnost, že komise Legislativní rady vlády tento institut akceptovaly. D. Jílek doplnil, že se jedná o významný institut na ochranu nepřímé oběti. J. Chalupová požádala zástupce MV, aby vysvětlil s čím MV nesouhlasí, ne pouze citoval oficiální stanovisko MV. R. Bureš konstatoval, že je pouze zmocněn k citaci stanoviska MV. J. Jařab prezentoval pozměňovací návrh, ve kterém vláda bere podnět na vědomí oproti navrhovanému schválení. Rada poté hlasovala o pozměňovacím návrhu. Ten byl schválen (hlasování: 11 – 0 – 5). Poté Rada hlasovala o podnětu ve znění pozměňovacího návrhu, který schválila (12 – 0 – 4).

2. Podnět Rady vlády České republiky pro lidská práva na změnu Legislativních pravidel vlády ke zlepšení informování veřejnosti o připravovaných návrzích nových právních předpisů a možnosti jejich připomínkování veřejností

(V průběhu projednávání odešel M. Špaček a přišla L. Müllerová, počet přítomných a kvórum se tak nezměnily.)

Podnět uvedl předseda Výboru pro občanská a politická práva J. Wunsch jako návrh ke zlepšení zpřístupnění procesu tvorby práva veřejnosti. Za tím účelem výbor navrhuje zveřejňovat návrhy právních předpisů připravované vládou na portálu veřejné správy, vést seznam zájemců o návrhy právních předpisů, jimž by bylo zasláno oznámení o zveřejnění návrhu a zavést institut hromadné připomínky, která by byla podložena souhlasem určitého počtu osob, a která by nahradila u tzv. nepovinných připomínek míst zásadní připomínku, tj. nezbytnost projednat s jejím autorem způsob vypořádání. Doplnil, že se výbor zabýval podrobně právě nejen přístupem veřejnosti k návrhům právních norem, ale též možnostmi aktivního vstupu do procesu přípravy.

V diskusi K. Plíšek (MI) upozornil na zkušební provoz portálu veřejné správy, na přípravu elektronické knihovny úřadu vlády – ta má podle dostupných informací zajišťovat elektronickou komunikaci mezi jednotlivými resorty, a na praxi resortů, které tak již činí. Tajemnice výboru V. Doležilová upřesnila, že praxe jednotlivých resortů je právě v tomto bodě různá, od automatického zveřejňování na internetových stránkách resortů, až po faktické odmítnutí poskytnutí návrhu předpisu. Bylo by proto vhodné sjednotit elektronický přístup k těmto návrhům, zejména jsou-li již v současnosti poskytovány připomínkovým místům e-mailem. V. Jeřábková požádala o vysvětlení navrhované hromadné připomínky. V. Doležilová informovala, že fakticky půjde o postup podobný výkonu petičního práva. K. Tomek (MŠMT) vyjádřil obavu, aby možnost připomínkování návrhů právních předpisů veřejností nenarušily či nezpomalily legislativní práce. V. Doležilová vysvětlila, že jde o možnost pro veřejnost ve stávajících postupech a termínech. Podrobnější diskuse se zaměřila na seznam internetových adres, na něž by bylo zasláno oznámení o zveřejnění návrhu právního předpisu. K. Plíšek upozornil na možný konflikt s ochranou osobních údajů v případě vytváření registru adres a L. Müllerová (MPSV) navrhla, aby ti, kdo mají zájem být informováni prostřednictvím e-mailů, nebyli současně registrováni. J. Daněk (MO) podpořil otevření přípravy návrhů právních předpisů veřejnosti mj. i z důvodu, že především návrhy nařízení vlády a vyhlášek jsou pro veřejnost nedostupné, a podpořil maximální odformalizování zapojení veřejnosti. Upřesnil, že se návrh nevztahuje ke zmíněnému tzv. e-governmentu, protože ten má sloužit pro komunikaci ústředních státních orgánů. Upozornil též na vhodnost úpravy usnesení vlády.

Diskusi zakončil J. Jařab návrhem na přerušení projednávání podnětu, kdy bude podnět vrácen výboru k dopracování a to při zohlednění následujících aspektů:

- návrhy právních předpisů by měly být zveřejňovány nikoli na portálu veřejné správy, ale na internetových stránkách konkrétního státního orgánu
- připomínky by měly být zasílány pouze elektronicky (tj. nikoli i písemně)
- registry by měly být nahrazeny toliko e-mailovými adresami
- návrh usnesení vlády by měl být upraven obsahově i formálně tak, aby přijetím tohoto usnesení došlo ke změně Legislativních pravidel vlády.

J. Jařab též formuloval pozměňovací návrh uvedený J. Daňkem a dalšími členy Rady na vypuštění aktivního oznamování o zveřejnění na internetu prostřednictvím e-mailů, zaslaných konkrétním příjemcům. Tento návrh byl schválen (hlasování: 9 – 7 – 0). Návrh na přerušení projednávání podnětu pak Rada rovněž schválila (hlasování: 15 – 0 – 1).

3. Podnět Rady vlády České republiky pro lidská práva na zrušení vyhlášky hlavního města Prahy č. 14/2000 Sb. hl. m. Prahy o omezujících opatřeních k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v souvislosti s žebřáním

(Před zahájením tohoto bodu odešli K. Plíšek (MI) a P. Rotyka (MS), přítomno bylo 14 osob s hlasovacím právem, kvórum bylo 8)

V uvedení podnětu předseda Výboru pro občanská a politická práva J. Wunsch zdůraznil, že se podnět zaměřuje na formálněprávní vady vyhlášky s tím, že stranou nezůstává ani její účel. Uvedl též, že nejde jen o problém hlavního města. J. Jařab shrnul vyjádření ministerstva vnitra, které mělo návrh na změnu pouze k formě, nikoli k obsahu.

J. Chalupová a T. Langášek upozornili na skutečnost, že ministerstvo vnitra jako dozorový orgán je s problematikou vyhlášky hl. m. Prahy seznámeno a tázali se na aktivity k možnému dosažení nápravy. R. Bureš doplnil pouze návrh MV na podnět ministru vnitra o zpětné informování Rady. L. Müllerová upozornila na nepřímý dopad právních předpisů tohoto druhu na osoby se zdravotním postižením a na vysokou míru subjektivního hodnocení strážníky městské policie. D. Jílek uvedl, že jde o obecné užívání veřejného prostoru, které by však nemělo překročit určitou míru intenzity užívání, a v návaznosti na L. Müllerovou doplnil, že ve svém důsledku jde o vytěsňování těchto osob.

Dalším aspektem byla procedurální část podnětu. T. Langášek a J. Chalupová podpořili návrh, aby se otázkou vyhlášky zabývala i vláda, která by vyhlášku předložila Ústavnímu soudu – v tomto smyslu přednesl T. Langášek vlastní pozměňovací návrh. Ten podpořil i J. Wunsch. Byly tedy předloženy dva pozměňovací návrhy, a to pozměňovací návrh T. Langáška (varianta 1) a pozměňovací návrh ministerstva vnitra (varianta 2). Varianta 1, tj. aby se na ÚS obrátila přímo vláda, nebyla schválena (hlasování: 3 – 9 – 2), varianta 2 byla přijata (hlasování: 11 – 3 – 0). V této variantě byl Radou přijat i podnět (hlasování: 13 – 1 – 0).

4. Různé

J. Jařab krátce informoval o průběhu projednání 3. periodické zprávy ČR o plnění Úmluvy proti mučení, které proběhlo 4. a 5. května 2004 v Ženevě.

Zapsali: Mgr. V. Doležilová, Mgr. P. Novotný
Schválil: MUDr. Jan Jařab

Datum: 12. května 2004